

คู่มือแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยง ในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)

โครงการพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว (Safety Zone)

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

คำนำ

ตามที่ โครงการพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยว (Safety Zone) กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ที่เรียกว่า “New Normal” หรือ “การท่องเที่ยววิถีใหม่” ซึ่งเน้นการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สะอาด ปลอดภัย และถูกสุขอนามัย ทั้งในส่วนของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและในส่วนของนักท่องเที่ยว ในการนี้ กรมการท่องเที่ยว ได้คัดเลือก “ต้นแบบในการบริหารจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว 5 รูปแบบ ใน 5 พื้นที่” ได้แก่ (1) พื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) (2) พื้นที่ท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (เอเชียทีก กรุงเทพมหานคร) (3) พื้นที่ท่องเที่ยวชุมชน (บ้านไร่ทองแดง จังหวัดเชียงใหม่) (4) พื้นที่ท่องเที่ยวเขตเมือง (ย่านเมืองเก่า จังหวัดน่าน) และ (5) พื้นที่ท่องเที่ยวย่านการค้า (เยาวราช กรุงเทพมหานคร) เพื่อให้พื้นที่ต้นแบบฯ ทั้ง 5 แห่งนี้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัย (Safety Zone) ตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการรักษาความปลอดภัย (2) ด้านสุขอนามัย (3) ด้านความเป็นธรรม (4) ด้านการบริหารจัดการ และ (5) ด้านการให้บริการ

ในการนี้ กรมการท่องเที่ยว ได้จัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยง ในแต่ละพื้นที่ท่องเที่ยวต้นแบบ ทั้ง 5 พื้นที่ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมและให้องค์ความรู้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด รวมทั้ง สามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้ด้วย

คู่มือแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรณีศึกษาในการจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงพื้นที่ท่องเที่ยว ประเภทพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยนำผลการศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย 5 ด้านตามหลักเกณฑ์ความปลอดภัยของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) มาจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงใน 2 กรณี คือ (1) กรณีการแพร่ระบาดของโควิด -19 และ (2) กรณีความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้เทศบาลเมืองแสนสุข ในฐานะหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ใช้เป็นคู่มือในการบริหารและจัดการความเสี่ยงของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) รวมทั้ง สามารถเป็นตัวอย่างให้พื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติแห่งอื่น ๆ ถอดบทเรียน และนำไปปรับใช้ในการจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ท่องเที่ยวประเภทพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่อไป

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฯ ฉบับนี้ จะเป็น “เครื่องมือ” ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงแก่ทุกภาคส่วนในพื้นที่ท่องเที่ยว และนำไปสู่การพัฒนา “การท่องเที่ยววิถีใหม่” ที่นักท่องเที่ยว “มั่นใจได้ในความปลอดภัย” เพื่อส่งผลให้เกิดการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด -19 ตามวัตถุประสงค์ของโครงการพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยว (Safety Zone) ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 ความสำคัญและกระบวนการจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยง	1
1.1 ความสำคัญ	1
1.2 นิยามศัพท์	2
1.3 กระบวนการจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยง	3
บทที่ 2 ข้อมูลพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	12
2.1 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	12
2.2 ข้อมูลหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	12
2.3 ข้อมูลพื้นฐานพื้นที่ท่องเที่ยวต้นแบบ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)	14
บทที่ 3 แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)	15
3.1 ผลการประเมินความเสี่ยงของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)	15
3.2 แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)	18
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก	37

บทที่ 1

ความสำคัญและกระบวนการการจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยง

1.1 ความสำคัญ

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization, 1996) กล่าวว่า ความปลอดภัยและมั่นคงเป็นองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ ความสำเร็จของแหล่งท่องเที่ยวในการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวแบบคุณภาพให้กับนักท่องเที่ยวต้องมีรากฐานที่สำคัญจากการจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ดี โดยที่บุคลากรในทุกภาคส่วนจะต้องให้ความร่วมมือในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้เกิดขึ้นในภาคการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน¹ ในการนี้ การกำหนดประเด็นหรือขอบเขตการวางแผนเพื่อการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในภาคการท่องเที่ยว ต้องพิจารณาจากความเสี่ยงภัย (Risk) ที่ทุกภาคส่วนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้นๆ เห็นพ้องต้องกันว่ามีความสำคัญ และหากเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้นจะส่งผลกระทบต่อรุนแรง จึงมีความจำเป็นต้องมีการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ซึ่งหมายถึงกระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสียหาย หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่พื้นที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ ยอมรับได้

ดังนั้น การจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้บริหารพื้นที่ท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและจากทุกระดับร่วมกันพิจารณา ทั้งความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นพ้องร่วมกันทั่วทั้งองค์กร จึงจะสามารถควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้และนำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นในความปลอดภัยของพื้นที่ท่องเที่ยว ทั้งความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการท่องเที่ยวไปพร้อมกัน²

ทั้งนี้ จากการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวพบว่า ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย (Safety Risk) แก่นักท่องเที่ยว 2 อันดับแรกได้แก่ (1) การติดเชื้อโรค (Disease Infection) (2) ภัยพิบัติจากธรรมชาติ (Natural Disaster) ทั้งนี้ เหตุการณ์ที่กระทบต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (Tourist Safety) โดยเรียงตามความรุนแรงจากมากไปน้อยได้แก่ (1) ภัยพิบัติจากทางธรรมชาติ (แผ่นดินไหว พายุหมุนเขตร้อน น้ำท่วม) และ (2) โรคทางการแพทย์และการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

การจัดการความเสี่ยงจึงมีความสำคัญต่อการสร้างความมั่นคงให้กับพื้นที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวในการใช้บริการการท่องเที่ยวพื้นที่ท่องเที่ยวแห่งนั้น

¹อ้างอิงจาก World Tourism Organization, 1996, อ้างถึงใน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2564)

² อ้างอิงจาก เอกสารสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, 2563

1.2 นิยามศัพท์

ในคู่มือแนวทางการบริหารและจัดการความเสี่ยงพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) ฉบับนี้ นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ความเสี่ยงวัดได้จากผลกระทบที่ได้จากเหตุการณ์และโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุ/สาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่จัดทำขึ้น เพื่อระบุเหตุการณ์ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อองค์กร และมีการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ เพื่อให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) หมายถึง การพิจารณาว่ามีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงมากหรือน้อยเพียงใด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง โอกาสเกิดมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง โอกาสเกิดมาก

ระดับ 3 หมายถึง โอกาสเกิดปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง โอกาสเกิดน้อย

ระดับ 1 หมายถึง โอกาสเกิดน้อยที่สุด

ระดับของผลกระทบ (Impact) หมายถึง การพิจารณาจากระดับความรุนแรง และมูลค่าความเสียหายที่จะเกิดต่อองค์กรในกรณีที่ความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น สามารถแบ่งระดับของผลกระทบออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง ผลกระทบมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผลกระทบมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผลกระทบปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผลกระทบน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผลกระทบน้อยที่สุด

ความปลอดภัย หมายถึง สภาพแห่งความอิสระจากอันตรายและความเสี่ยง และความรู้สึกลดภัยเมื่ออยู่ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาในเชิงระบบและมาตรการ ความปลอดภัย อาจหมายถึงวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ลด ควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ ที่เกิดจากการประกอบอาชีพ การสนทนากการขนส่ง หรืออื่น ๆ อันมีมนุษย์มาเกี่ยวข้อง

การจัดการความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการ วิธีการ การดำเนินการ การขจัด เพื่อลดโอกาสไม่ให้เกิดความเสียหาย การบาดเจ็บ การสูญเสียชีวิตหรือทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวจากสาเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้น เมื่อเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ ในระดับที่ยอมรับได้ ประกอบด้วย การจัดการความเสี่ยงจากการเดินทาง การจัดการความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สิน ความเสี่ยงจากโรคมัยไข้เจ็บ ความเสี่ยงจากสิ่งแวดล้อม และความเสี่ยงจากภาวะเครียดและสุขภาพจิต

นักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ หรือ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวที่ใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 24 ชั่วโมง หรือบุคคลที่เดินทางมาจากท้องถิ่นที่อยู่ปกติของตน ไปยังท้องถิ่นอื่นชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และด้วยวัตถุประสงค์ที่มีใจเพื่อประกอบธุรกิจต่าง ๆ ประกอบอาชีพ หรือหารายได้

1.3 กระบวนการจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยง

การบริหารและจัดการความเสี่ยงด้านการท่องเที่ยว เป็นการดำเนินงานที่มีลักษณะเป็นขั้นตอน กระบวนการ 5 ขั้นตอน³ ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบบริบท (Establish the context) คือ การวิเคราะห์เพื่อสร้างกรอบการทำงานภายในที่จะเกิดขึ้นในกระบวนการจัดการความเสี่ยง ตั้งแต่การกำหนดเกณฑ์สำหรับการพิจารณาความเสี่ยงที่จะได้รับการประเมิน การระบุนโยบาย ระบบ ขั้นตอน และความสัมพันธ์ภายในองค์กรและระหว่างองค์กร ซึ่งการพัฒนาเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงต้องมาจากการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 2 การระบุความเสี่ยง (Identify the risks) เป็นขั้นตอนที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและเป็นระบบ เพื่อให้แน่ใจว่ามีการระบุประเด็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน และความเสี่ยงที่สำคัญจะนำไปสู่การตรวจสอบระดับของความเสียหายหรือการสูญเสียที่เกิดขึ้น มีขั้นตอน ดังนี้

(1) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายหรือแหล่งที่มาของความเสี่ยง โดยการปรึกษาหารือร่วมกันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เชี่ยวชาญ

(2) ระบุและอธิบายรายละเอียดอันตรายของภัยพิบัติหรือความเสี่ยง

(3) การอธิบายองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะได้รับความเสี่ยง

(4) ระบุความสัมพันธ์ของความเสี่ยง โดยการพิจารณาอันตรายและองค์ประกอบที่ได้รับความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Analyze the risks) เพื่อการตัดสินใจว่าความเสี่ยงใดจะต้องได้รับการปฏิบัติและกำหนดกลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขความเสี่ยงที่ดีที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเสี่ยง (Evaluate the risks) โดยการจัดลำดับความเสี่ยงว่าความเสี่ยงใดจะต้องมีการดำเนินการแก้ไขก่อนหลังและนำไปสู่การตัดสินใจกำหนดรูปแบบหรือทางเลือกในการจัดการ

³ อ้างอิงและปรับปรุงจาก Introduction to Risk Management in Tourism Participant's Workbook โดย Doone Robertson, Ian Kean และ Stewart Moore

ขั้นตอนที่ 5 การตอบสนองความเสี่ยง (Treat the risks) ในการตอบสนองความเสี่ยง
ควรพิจารณาและประเมินเลือกวิธีการอย่างเหมาะสมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม

แผนภูมิ กระบวนการการบริหารและจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ท่องเที่ยว 5 ขั้นตอน

ในการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงของพื้นที่ท่องเที่ยวตามแผนภูมิข้างต้น มีรายละเอียด และตัวอย่างการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางกรอบภาพรวมของกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมเพื่อสร้างกรอบพื้นฐาน หรือโครงสร้างซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ของการจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นภายใต้กรอบพื้นฐานนี้ รวมทั้งการประเมินความเสี่ยง สิ่งที่อยู่ภายใต้กรอบพื้นฐานนี้ รวมไปถึงนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระบบต่างๆ ขั้นตอนการดำเนินการ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร หรือภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และความสัมพันธ์ภายในองค์กร บริบทขององค์กร รวมถึง สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร

ในการนี้ มีวิธีดำเนินการ โดยการตั้งคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ใครคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการความเสี่ยงด้านการท่องเที่ยว อาทิ บุคคลต่าง ๆ กลุ่มต่าง ๆ องค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานภาครัฐ
2. ให้ระบุและอธิบายกฎ ระเบียบ นโยบาย แผน หรือแนวทางการจัดการต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและกระบวนการจัดการความเสี่ยงของพื้นที่ท่องเที่ยว
3. ให้ระบุและอธิบายตัวแปรหรือปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง ด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและการจัดการความเสี่ยงด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 2 การระบุความเสี่ยง เป็นกระบวนการเชิงระบบ ที่จำเป็นในการทำให้เกิดความมั่นใจว่า ต้นเหตุของความเสี่ยงต่าง ๆ ถูกค้นพบ ต้นเหตุของความเสี่ยงต่าง ๆ จะเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ส่วนที่สำคัญของกระบวนการติดตามประเมินผลและการทบทวน คือ การระบุถึงความเสี่ยงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการความเสี่ยงด้านการท่องเที่ยวคือ ลดโอกาสของการเกิดความเสี่ยง และเพิ่มโอกาสของการฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว

ในการนี้ มีวิธีดำเนินการ โดยการตั้งคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ให้ระบุถึงความเสี่ยง (ต้นเหตุ) ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อพื้นที่ท่องเที่ยวของหาดบางแสน ในประเด็นต่อไปนี้ (1) ธรรมชาติ (2) เทคโนโลยี (3) ชีวภาพ และ (4) สังคม/การเมือง
2. ให้ระบุถึงแหล่งของความเสี่ยงต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่หาดบางแสน และเทศบาลเมืองแสนสุข
3. ให้ระบุและอธิบายองค์ประกอบเหล่านี้ ซึ่งมีความเปราะบาง (สุ่มเสี่ยง) ต่อวิกฤติ เช่น ชื่อเสียง ความอยู่รอดทางเศรษฐกิจ ฯลฯ
4. ให้ระบุองค์ประกอบที่มีความเสี่ยงต่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะ ประเด็นสำคัญซึ่งมีคุณค่าและจำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวที่จะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความเสี่ยง มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเข้าใจต่อประเด็นความเสี่ยงต่าง ๆ ที่พื้นที่ท่องเที่ยวกำลังเผชิญ ความเข้าใจนี้จะช่วยในการตัดสินใจว่าความเสี่ยงใดจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข พร้อมทั้ง ระบุกลยุทธ์หรือแนวทางที่ดีที่สุดในการแก้ไขความเสี่ยง ขั้นตอนต่าง ๆ รวมถึงการวิเคราะห์ความน่าจะเป็น

และผลที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยต่างๆ และมาตรการการควบคุมความเสี่ยที่มีอยู่แล้ว ทั้งนี้ อาจดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(1) ระบุมาตรการการควบคุมที่มีอยู่แล้วสำหรับแหล่งของความเสี่ยที่ได้ระบุแล้ว

แหล่งของความเสี่ย	มาตรการการควบคุมที่มีอยู่	มีประสิทธิภาพหรือไม่

(2) ทบทวนมาตรการเชิงคุณภาพของผลที่เกิดขึ้นตามตารางด้านล่าง และให้ระบุมิติ หรือความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ระดับ หรือขนาดเหมาะสมยิ่งขึ้นสำหรับการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ท่องเที่ยว

ตัวอย่าง: มาตรการเชิงคุณภาพของผลที่เกิดขึ้นสำหรับการท่องเที่ยว

ระดับ	คำอธิบายประกอบ	รายละเอียด
1	ไม่สำคัญ	ไม่มีผลกระทบต่อการค้าปลีกปกติ ไม่มีการรบกวนต่อนักท่องเที่ยว ไม่มีผลกระทบทางการเงิน ไม่ได้รับความสนใจจากสาธารณะ หรือสื่อมวลชน
2	เล็กน้อย	มีผลกระทบต่อธุรกิจเล็กน้อย อยู่ในวงจำกัด หรือไม่มีความสูญเสียทางการเงินใดๆ ไม่ได้รับความสนใจจากสาธารณะ หรือสื่อมวลชน
3	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อธุรกิจ และการบริการสำหรับนักท่องเที่ยวในระยะสั้น เกิดความสูญเสียทางการเงินอยู่บ้าง มีรายงานทางสื่อมวลชนในวงจำกัด
4	มาก	มีผลกระทบต่อธุรกิจมากกว่า 24 ชั่วโมง มีความสูญเสียทางการเงิน นักท่องเที่ยวมีความโกรธ และอารมณ์เสี่ย มีรายงานวิพากษ์วิจารณ์ทางสื่อมวลชน และสาธารณะ
5	รุนแรงมาก	ไม่สามารถให้บริการนักท่องเที่ยวตามปกติ หรือตามความคาดหวังได้ เกิดความสูญเสียทางการเงินอย่างรุนแรง ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง ได้รับการวิจารณ์จากรายงานทางสื่อมวลชนในระดับนานาชาติ มีการยกเลิกการจองอย่างมากมาย

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเสี่ย เป็นการตัดสินใจว่า ความเสี่ยใดที่ต้องได้รับการแก้ไขก่อนเป็นลำดับแรก ทั้งนี้ กิจกรรมการวิเคราะห์ความเสี่ยในขั้นตอนที่ 3 จะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจสำหรับการพิจารณาในขั้นตอนที่ 4

ระดับการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ - ระดับของความเสียหาย

ความน่าจะเป็น	ผลที่เกิดขึ้น				
	ไม่สำคัญ = 1	เล็กน้อย = 2	ปานกลาง = 3	มาก = 4	หายนะ = 5
A (เกือบแน่นอน)	ความเสียหายสูง	ความเสียหายสูง	ความเสียหายสูงสุด	ความเสียหายสูงสุด	ความเสียหายสูงสุด
B (เป็นไปได้)	ปานกลาง	ความเสียหายสูง	ความเสียหายสูง	ความเสียหายสูงสุด	ความเสียหายสูงสุด
C (ปานกลาง)	ต่ำ	ปานกลาง	ความเสียหายสูง	ความเสียหายสูงสุด	ความเสียหายสูงสุด
D (เป็นไปได้ยาก)	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ความเสียหายสูง	ความเสียหายสูงสุด
E (ยากมาก)	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ความเสียหายสูง	ความเสียหายสูง

คำอธิบาย:

ความเสียหายสูงสุด จำเป็นต้องใส่ใจในความเสียหายทันที

ความเสียหายสูง ผู้บริหารระดับสูงจำเป็นต้องใส่ใจ

ความเสียหายปานกลาง ความรับผิดชอบในการจัดการต้องมีการมอบหมายโดยเฉพาะ

ความเสียหายต่ำ จัดการโดยขั้นตอนประจำปกติ

ทั้งนี้ ในการจัดลำดับความเสียหายที่สำคัญที่ระบุ โดยใช้ระดับความเสียหาย ตั้งแต่ ความเสียหายสูงสุด ความเสียหายสูง ความเสียหายปานกลาง หรือ ความเสียหายต่ำ โดยการนำประเด็นความเสียหายทั้งหมดที่วิเคราะห์มากรอกลงในตารางตามลำดับของระดับความเสียหาย

ความเสียหาย	ระดับความเสียหาย

นอกจากนี้ ให้ระบุลำดับความสำคัญของความเสียหาย และตัดสินใจว่ายอมรับความเสี่ยงใดได้ และความเสี่ยงใดจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข โดยการนำประเด็นความเสียหายที่วิเคราะห์ได้ มากรอกลงในตาราง

ความเสียหาย	ลำดับความสำคัญของความเสียหาย	จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข	
		ใช่	ไม่ใช่

ทั้งนี้ ให้ระบุเหตุผลในการตัดสินใจประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 5 การแก้ไขความเสี่ยง ก่อนจะแก้ไขความเสี่ยง จำเป็นที่จะต้องระบุทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ เพื่อประเมินประสิทธิผลของแต่ละทางเลือก และเลือกวิธีการที่เหมาะสมที่สุด แผนการต่าง ๆ ในการแก้ไขความเสี่ยงควรจะมีการพัฒนาและนำมาดำเนินการ ทั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ให้ระบุและประเมินทางเลือกต่างๆ ในการแก้ไขความเสี่ยง สำหรับความเสี่ยงที่สำคัญที่สุด 3 ลำดับแรก โดยพิจารณาจากตัวแปรดังต่อไปนี้
 - อัตราของผลประโยชน์และค่าใช้จ่าย
 - การยอมรับโดยนักท่งเที่ยว และ
 - หน่วยงาน / องค์กร อื่น ๆ ซึ่งควรมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบและค่าใช้จ่าย
2. ให้เลือกแนวทางการแก้ไขความเสี่ยงที่เหมาะสมที่สุด
3. การพัฒนาแผนการดำเนินการจัดการความเสี่ยง ซึ่งในแผนดังกล่าวควรระบุ
 - เป้าประสงค์ที่ต้องการได้รับ
 - การดำเนินการ / กิจกรรม เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายนั้น
 - ระยะเวลาสำหรับการดำเนินการ / กิจกรรม - วันที่เริ่มต้นและวันที่สิ้นสุดกิจกรรม
 - บุคคลต่าง ๆ ที่รับผิดชอบสำหรับกิจกรรมเหล่านี้
 - วิธีการเพื่อประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์ และ
 - บุคคลต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการตรวจสอบและประเมินผล

ขั้นตอนการวิเคราะห์ความเสี่ยงทั้ง 5 ขั้นตอนข้างต้น ต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งในที่นี้ คือเทศบาลเมืองแสนสุข และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) ต้องมีการจัดประชุม ระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นๆ อย่างครบถ้วน

นอกจากนี้ ในการจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงพื้นที่ท่องเที่ยว สามารถดำเนินการโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ต้องประกอบด้วยสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ข้อมูลความเสี่ยง และความปลอดภัยของพื้นที่ท่องเที่ยว โดยครอบคลุมประเด็นเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2 ระบุความเสี่ยง / ปัจจัยความเสี่ยง

ขั้นตอนการวิเคราะห์และระบุความเสี่ยงเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดความเสี่ยง ระบุถึงเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นของพื้นที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง โดยจัดระดับปัจจัยความเสี่ยงหลักซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความปลอดภัย (2) ด้านสุขอนามัย (3) ด้านความเป็นธรรม (4) ด้านการให้บริการ และ (5) ด้านการบริหารจัดการ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิด/เจอความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของปัจจัยเสี่ยงทั้ง 5 ด้าน โดยนำความเสี่ยงที่ระบุไว้แล้วมาพิจารณาเพื่อประเมินความเสี่ยง 2 มิติ คือ

(1) ระดับโอกาสที่จะเกิด/เจอความเสี่ยง (Risk Likelihood) โดยลักษณะคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ หรือแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดรูปแบบระดับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ	ระดับโอกาสที่จะเกิด / เจอ
1	น้อยที่สุด
2	น้อย
3	ปานกลาง
4	มาก
5	มากที่สุด

(2) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Risk Impact) โดยลักษณะคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ หรือแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดรูปแบบระดับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
1	น้อยที่สุด
2	น้อย
3	ปานกลาง
4	มาก
5	มากที่สุด

(3) การประเมินระดับความเสี่ยง (Degree of risk) เป็นการคำนวณโดยนำค่าระดับโอกาสที่จะเกิด/เจอความเสี่ยง (Risk Likelihood) คูณกับ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Risk Impact) เป็นรูปแบบเมทริกซ์ 5 X 5 เพื่อจัดระดับปัจจัยความเสี่ยง ตามหลักเกณฑ์ของแผนภาพความเสี่ยง (Risk Assessment Matrix) ดังนี้

		ผลกระทบของความเสียหาย				
		น้อยที่สุด = 1	น้อย = 2	ปานกลาง = 3	มาก = 4	มากที่สุด = 5
โอกาสเกิดของความเสียหาย	มากที่สุด = 5	5	10	15	20	25
	มาก = 4	4	8	12	16	20
	ปานกลาง = 3	3	6	9	12	15
	น้อย = 2	2	4	6	8	10
	น้อยที่สุด = 1	1	2	3	4	5

ในส่วนของการแปลผล ได้กำหนดช่วงคะแนนเพื่อจัดระดับของปัจจัยเสี่ยง 4 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
1 - 3	ความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ
4 - 8	ความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง
9 - 19	ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง
20 - 25	ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงมาก

อนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ สามารถอธิบายการนำผลจากแบบสอบถามมาคำนวณ ตามขั้นตอนวิเคราะห์ความเสี่ยงง่ายๆ 5 ขั้นตอน ตามแผนภาพ

5 ขั้นตอนง่ายๆ วิเคราะห์เสี่ยง

1 กาช่องตัวเลข

เริ่มจากให้แต่ละคน กาช่อง ตัวเลข มากหรือน้อย โอกาสที่จะเกิด/เจอ กับ กาช่องตัวเลข ผลกระทบ ตามที่แต่ละคนคิด

โอกาสที่จะเกิด / เจอ (Risk Likelihood)	ระดับความเสี่ยง				
	มาก	4	3	2	น้อย
ด้านความปลอดภัย					
1) การแพร่ระบาดของเชื้อ โควิด-19 ในพื้นที่	✓				

2 เลือกข้อเสี่ยง

เลือกประเด็นประเมินความเสี่ยง เช่น ประเด็นแรกของความปลอดภัย ได้แก่ การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในพื้นที่

ด้านความปลอดภัย
1) การแพร่ระบาดของเชื้อ โควิด-19 ในพื้นที่
2) ภัยจากโรคระบาดในพื้นที่
3) ภัยจากที่คนในพื้นที่ทำให้เกิด
4) ไม่มีการแข่งขันเมื่อเกิดเหตุ

3 หาค่าเฉลี่ย

ให้นำคะแนนของทุกคนจากข้อความเสี่ยงที่เลือกมา หาค่าเฉลี่ย ของ "โอกาสที่จะเกิด/เจอ" และ "ผลกระทบ"

การหาค่าเฉลี่ย คือการนำคะแนนของ "ข้อเสี่ยง" จากทุกคน มาบวกกัน แล้วหารด้วย จำนวนคนที่ตอบทั้งหมด เช่น มีคนในชุมชนตอบ 100 คน กับบวกคะแนนของข้อเสี่ยงจากทุกคน แล้วหารด้วย 100 เป็นต้น

$3+4+2+4+4+3 \dots +2$
100

$5+3+2+1+5+3 \dots +3$
100

4 เอาค่าเฉลี่ยทั้งสอง คูณกัน

เอาค่าเฉลี่ยของ โอกาสที่จะเกิด/เจอ คูณด้วย ค่าเฉลี่ยของผลกระทบ แล้วนำผลคูณ ไปเทียบดูว่าจะตกอยู่เลยใดในตาราง สีเขียว เหลือง ส้ม หรือว่า สีแดง

⊙ การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในพื้นที่

ค่าเฉลี่ยโอกาสที่ เกิด / เจอ = 2.24

ค่าเฉลี่ยผลกระทบของความเสี่ยง = 2.58

ผลคูณค่าเฉลี่ย = 5.78

$2.24 \times 2.58 = 5.78$

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง	ผลกระทบของความเสี่ยง				
	น้อยที่สุด = 1	น้อย = 2	ปานกลาง = 3	มาก = 4	มากที่สุด = 5
มากที่สุด = 5	5	10	15	20	25
มาก = 4	4	8	12	16	20
ปานกลาง = 3	3	6	9	12	15
น้อย = 2	2	4	6	8	10
น้อยที่สุด = 1	1	2	3	4	5

5 ตีความ วางแผน

ตีความหมายได้จาก หมายเลข ใดตาราง อย่างกรณี การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ผลคูณเท่ากับ 5.78

จึงตกอยู่ในโซนสีเหลือง หมายถึงในประเด็นนี้ยอมรับความเสี่ยงด้วยการเฝ้าระวังและพร้อมยกระดับออกมาตราการลดความเสี่ยงต่อไป

หมายเหตุ: ตำแหน่ง วางสัญลักษณ์ในตารางได้มาจากผลคูณของค่าเฉลี่ยทั้ง โอกาสที่จะเกิด/เจอ และ ผลกระทบ โดย ค่าคะแนนผลคูณ 1 - 3 คือสีเขียว ขอบรับความเสี่ยงแต่ต้องเฝ้าระวัง; 4 - 8 คือสีเหลือง ขอบรับความเสี่ยง ต้องเฝ้าระวังและพร้อมยกระดับออกมาตราการลดความเสี่ยง; 9 - 19 คือ สีส้ม ต้องเพิ่มการออกมาตราการลดความเสี่ยง; ผล: 20 - 25 คือ ต้องออกมาตราการลดความเสี่ยงขั้นเข้มงวดและค่าเฝ้าระวังความเสี่ยง

สัญลักษณ์ในตารางได้มาจากผลคูณของค่าเฉลี่ยทั้งโอกาสที่จะเกิด/เจอ และผลกระทบ โดยค่าคะแนนผลคูณ แสดงความหมายดังนี้

- 1 - 3 คือ สีเขียว ยอมรับความเสี่ยงแต่ต้องเฝ้าระวัง
- 4 - 8 คือ สีเหลือง ยอมรับความเสี่ยงต้องเฝ้าระวังและพร้อมยกระดับออกมาตราการลดความเสี่ยง
- 9 - 19 คือ สีส้ม ต้องเพิ่มการออกมาตราการลดความเสี่ยง
- 20 - 25 คือ สีแดง ต้องออกมาตราการลดความเสี่ยงขั้นเข้มงวดและเฝ้าระวังความเสี่ยง

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.1 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

กรมการท่องเที่ยว ได้กำหนดนิยามของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ไว้ในหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ว่า **พื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ** หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ อาจจะเป็นความงดงามตามสภาพธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพธรรมชาติ สัตว์หายากทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์ อันเป็นเอกลักษณ์หรือเป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ (Special Environmental Features) หรือสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าทางวิชาการก็ได้

ในประเทศไทย มีพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอยู่หลากหลายพื้นที่ อาทิ คุ้งบางกะเจ้า, พัทยา เป็นต้น

2.2 ข้อมูลหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

คู่มือหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ที่กรมการท่องเที่ยวได้พัฒนาขึ้นได้มีการกำหนดคำนิยามที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัยและสุขอนามัยในพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยว สำหรับพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดังนี้

(1) **พื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัย** หมายถึง พื้นที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีทรัพยากรท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเยือน ซึ่งมีการบริหารจัดการที่ดี ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกปลอดภัยทั้งด้านชีวิตทรัพย์สิน และสุขอนามัย

(2) **ความปลอดภัย (Safety)** หมายถึง การป้องกันบุคคลจากเหตุ (Incident) ที่ไม่ได้มาจากความตั้งใจ โดยเหตุนั้นเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และที่มาจากความตั้งใจโดยเหตุนั้นเกิดจากมนุษย์

(3) **สุขอนามัย (Hygiene)** หมายถึง การปราศจากเชื้อโรค ลักษณะที่ถูกต้องตามหลักปฏิบัติเพื่อความปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ

(4) **หลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย สุขอนามัย และความเป็นธรรม ในพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว สำหรับพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ** หมายถึง ข้อกำหนดทั่วไปที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ขั้นต่ำในการดำเนินการของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ บุคลากร และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวสำหรับเป็นแนวทางในการดำเนินการและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในความปลอดภัยและสุขอนามัยแก่นักท่องเที่ยวประกอบด้วย

1. เกณฑ์ด้านความปลอดภัย
2. เกณฑ์ด้านสุขอนามัย

3. เกณฑ์ด้านความเป็นธรรม
4. เกณฑ์ด้านการบริหารจัดการ
5. เกณฑ์ด้านการให้บริการ

ดังมีรายละเอียดเกณฑ์ความปลอดภัยทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

(1) เกณฑ์ด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย

1.1 ด้านการป้องกันและรักษาความปลอดภัย อาทิ มีการกำหนดวิธีการ แนวทางการป้องกันเหตุที่อาจเกิดในพื้นที่ ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและภัยที่เกิดจากมนุษย์ มีการแจ้งหมายเลขโทรศัพท์หรือข้อมูลติดต่อของหน่วยงานด้านความปลอดภัย ให้ชุมชน ผู้ประกอบการ ร้านค้า และนักท่องเที่ยวรับทราบ มีอาสาสมัครดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ หรือมีอาสาสมัครที่ผ่านหลักสูตรดับเพลิงขั้นตอน มีกฎระเบียบหรือมาตรการ และกิจกรรมในการคุ้มครองป้องกัน การบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันอันตรายและหรือการประกอบกิจกรรมที่ผิดกฎหมายอันมีสาเหตุมาจากการท่องเที่ยว เช่น การทารุณกรรมเด็ก สิ่งเสพติด ค่าของผิดกฎหมาย การทำลายสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เป็นต้น

1.2 ด้านการจัดการเมื่อเกิดเหตุ อาทิ มีช่องทางการแจ้งเหตุที่ทั้งที่เกิดจากภัยจากธรรมชาติและภัยที่เกิดจากมนุษย์ มีวิธีการปฏิบัติในการเผชิญเหตุที่อาจเกิดขึ้นทั้งจากภัยจากธรรมชาติและภัยที่เกิดจากมนุษย์ เป็นต้น

1.3 ด้านการเยียวยา บรรเทาความเสียหาย อาทิ มีมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบกรณีเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติภัย เป็นต้น

1.4 ด้านการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับความปลอดภัย อาทิ มีมาตรการส่งเสริมให้ประชาชนมีการดูแลความปลอดภัย มีการรณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกกับนักท่องเที่ยวไม่ให้เกิดประกอบกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น

(2) เกณฑ์ด้านสุขอนามัย ประกอบด้วย

2.1 ด้านการรักษาสุขอนามัย อาทิ สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการร้านค้า ประชาชน และนักท่องเที่ยว ให้ความร่วมมือในการสวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้าในพื้นที่ท่องเที่ยว ให้มีการเว้นระยะห่าง อย่างน้อยหนึ่งเมตร ปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด เป็นต้น

2.2 ด้านการรักษาความสะอาด อาทิ มีมาตรฐานสถานประกอบการที่ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

2.3 ด้านการจัดการขยะมูลฝอย น้ำเสีย และสิ่งปฏิกูล อาทิ มีข้อกำหนดหรือประกาศที่นำมาบังคับใช้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย น้ำเสีย และสิ่งปฏิกูล เป็นต้น

2.4 ด้านการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการสาธารณสุขและการรักษาความสะอาด

(3) เกณฑ์ด้านความเป็นธรรม ประกอบด้วย

3.1 ด้านการป้องกันการหลอกลวง อาทิ มีการกำหนดราคาสินค้า และการบริการที่ชัดเจนเหมาะสม มีการติดป้ายราคาสินค้า และราคาค่าบริการที่ชัดเจน เป็นต้น

3.2 ด้านการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ อาทิ ไม่มีการจำหน่ายสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นต้น

3.3 ด้านการสนับสนุนการใช้แรงงานที่ถูกกฎหมาย

(4) **ด้านการให้บริการ** ประกอบด้วย การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น สำหรับเด็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ และมีความสามารถการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ชัดเจน ที่มีเมตริจิตในการให้บริการ ยิ้มแย้มแจ่มใส (Service Mind)

(5) **ด้านการบริหารจัดการ** ประกอบด้วย มาตรการกระตุ้นสร้างจิตสำนึกและส่งเสริมให้ประชาชน ผู้ประกอบการ มีการดูแลด้านความปลอดภัย ด้านสาธารณสุข การดูแลความสะอาดในพื้นที่ และไม่ประกอบกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย รวมทั้ง จัดหาสื่อประชาสัมพันธ์หรือช่องทางให้ความรู้ ด้านความปลอดภัย และสุขอนามัย

2.3 ข้อมูลพื้นฐานพื้นที่ท่องเที่ยวต้นแบบ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)

หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี เป็นสถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติ คือน้ำทะเลที่ใสและหาดทรายขาวละเอียดเป็นความงดงามตามธรรมชาติ ที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ยิ่งกว่านั้น จากลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์ คือลักษณะทางภูมิศาสตร์ของหาดบางแสนที่มีความลาดเอียงเล็กน้อย และระดับน้ำตื้น จึงเหมาะแก่การเล่นน้ำ ดังนั้น หลังจากที่ได้รับการปรับภูมิทัศน์และจัดระเบียบริมชายหาดใหม่ หาดบางแสนจึงมีความสวยงามและน่าเที่ยวไม่น้อยไปกว่าทะเลแห่งอื่นๆ และได้รับการคัดเลือกจากกรมการท่องเที่ยว ให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติต้นแบบ ภายใต้โครงการพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว (Safety Zone) มีขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ ตั้งแต่ถนนบางแสนล่าง และถนนบางแสนสาย 1 ระยะทาง 2.2 กิโลเมตร ประกอบด้วยกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งบริเวณชายหาด มีกิจกรรมทางน้ำ การให้บริการอาหารริมชายหาด การให้บริการจำหน่ายสินค้าบริเวณชายหาด และบริการเช่า

เมื่อบางแสนเป็นสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งเป็นที่ยอมรับของจังหวัดชลบุรี และเป็นสถานที่พักผ่อนอันดับต้นๆ ที่คนเมืองกรุงจะเดินทางมา เนื่องจากใช้เวลาเดินทางไม่นาน ขับแบบสบายๆ ก็ถึงที่หมาย ได้มานั่งพักผ่อนทะเล และมีที่พักบางแสนหลากหลายระดับราคาให้เลือก รวมทั้ง เต็มอิ่มด้วยอาหารทะเล สด ใหม่ ให้เลือกรับประทาน ทั้งรับประทานในร้าน หรือริมชายหาดบนเปลผ้าใบธรรมดาๆ รับลมทะเลบนเตียงผ้าใบเล็กๆ สามารถลงเล่นน้ำคลายร้อน หรือสนุกกับกิจกรรมทางน้ำหลากหลาย ได้แก่ บานาน่าโบ๊ท และเจ็ทสกี และยังมีร้านเช่าจักรยานให้เช่าปั่นชมวิวทะเลริมหาด ชมวิวต้นมะพร้าวริมทะเลแบบสบายๆ ได้อีกด้วย บางแสนจึงเป็นทะเลเข้าถึงได้ง่าย เหมาะสำหรับคนที่ไม่อยากยุ่งยากกับการเดินทางไกล พร้อมโอบกอด ต้อนรับทุกคน ด้วยเสียงคลื่นและสายลม ทะเลบางแสนยังคงอบอุ่นไปด้วยมนต์ขลังของทะเลสีครามที่ตราตรึง อยู่ในความทรงจำอยู่เสมอ

บทที่ 3

แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)

ผลจากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจ เก็บข้อมูล และการจัดประชุมกลุ่มย่อย ในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีพื้นที่ต้นแบบ คือ หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวภายใต้โครงการพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยว (Safety Zone) ของกรมการท่องเที่ยว สรุปข้อมูลความเสี่ยงของพื้นที่ต้นแบบ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) ได้ ดังนี้

3.1 ผลการประเมินความเสี่ยงของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)

ในการจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) ได้ทำการประเมินความเสี่ยง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การกำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่ต้องการให้ครอบคลุมการวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยการลงพื้นที่และการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง เพื่อบรรณข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย 5 ด้าน คือ (1) ด้านความปลอดภัย (2) ด้านสุขอนามัย (3) ด้านความเป็นธรรม (4) ด้านการให้บริการ และ (5) ด้านการบริหารจัดการ

(2) การประมวลผลข้อมูล เพื่อจัดทำแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง ทั้ง 5 ด้านและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ได้แก่

1. หน่วยงานราชการ
2. ผู้ประกอบการโรงแรม
3. ผู้ประกอบการร้านอาหาร
4. กลุ่มร้านอาหารริมหาด
5. กลุ่มบริการเช่า (รถจักรยาน ห่วงยาง เจ็ตสกี หรือ เรือสปีดโบ๊ท)
6. กลุ่มบริการห้องอาบน้ำ ห้องสุขา
7. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
8. ร้านค้า / ร้านขายของที่ระลึก
9. นักท่องเที่ยว
10. หน่วยกู้ภัย

(3) การทดสอบคุณภาพแบบสอบถาม และปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรง ซึ่งแบบสอบถามเพื่อประเมินความเสี่ยงพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว (Safety Zone) สำหรับพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) แสดงไว้ในภาคผนวก

(4) การใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องสำหรับการท่องเที่ยวพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)

(5) การนำผลจากแบบสอบถามมาคำนวณ ตามขั้นตอนวิเคราะห์ความเสี่ยง จากผลการประเมินความเสี่ยงทั้ง 5 ด้านในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า พื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) มีความเสี่ยงทั้ง 5 ด้าน ตกอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด ดังนี้รายละเอียดต่อไปนี้

- (1) ด้านความปลอดภัย ผลคูณของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.81
- (2) ด้านสุขอนามัย ผลคูณของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.54
- (3) ด้านความเป็นธรรม ผลคูณของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.92
- (4) ด้านการให้บริการ ผลคูณของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.32
- (5) ด้านการบริหารจัดการ ผลคูณของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.58

เมื่อเทียบกับเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงตามมาตรฐานสากลพบว่า ความเสี่ยงในแต่ละด้านอยู่ในพื้นที่สีเหลืองและสีเขียว หมายความว่า ความเสี่ยงทั้ง 5 ด้านดังกล่าวตกอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุดในการศึกษาครั้งนี้ ดังแสดงผลในตาราง

ผลวิเคราะห์ความเสี่ยง ในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน ชลบุรี)

- สัญลักษณ์ ประเด็นความเสี่ยง**
- **ด้านความปลอดภัย**
ค่าเฉลี่ยโอกาสที่เกิด / เจอ = 1.68
ค่าเฉลี่ยผลกระทบของความเสี่ยง = 2.27
ผลคูณค่าเฉลี่ย = 3.81
 - **ด้านสุขอนามัย**
ค่าเฉลี่ยโอกาสที่เกิด / เจอ = 2.01
ค่าเฉลี่ยผลกระทบของความเสี่ยง = 2.26
ผลคูณค่าเฉลี่ย = 4.54
 - **ด้านความเป็นธรรม**
ค่าเฉลี่ยโอกาสที่เกิด / เจอ = 1.49
ค่าเฉลี่ยผลกระทบของความเสี่ยง = 1.96
ผลคูณค่าเฉลี่ย = 2.92
 - **ด้านการให้บริการ**
ค่าเฉลี่ยโอกาสที่เกิด / เจอ = 1.58
ค่าเฉลี่ยผลกระทบของความเสี่ยง = 2.10
ผลคูณค่าเฉลี่ย = 3.32
 - **ด้านการบริหารจัดการ**
ค่าเฉลี่ยโอกาสที่เกิด / เจอ = 1.64
ค่าเฉลี่ยผลกระทบของความเสี่ยง = 2.18
ผลคูณค่าเฉลี่ย = 3.58

		ผลกระทบของความเสี่ยง				
		น้อยที่สุด = 1	น้อย = 2	ปานกลาง = 3	มาก = 4	มากที่สุด = 5
โอกาสเกิดของความเสี่ยง	มากที่สุด = 5	5	10	15	20	25
	มาก = 4	4	8	12	16	20
	ปานกลาง = 3	3	6	9	12	15
	น้อย = 2	2	4	6	8	10
	น้อยที่สุด = 1	1	2	3	4	5

หมายเหตุ: ตำแหน่ง วางสัญลักษณ์ในตารางได้จากผลคูณของค่าเฉลี่ยทั้งโอกาสที่จะเกิด/เจอ และผลกระทบ โดย ค่าคะแนนผลคูณ

1 - 3 คือ สีเขียว ยอมรับความเสี่ยงแต่ต้องเฝ้าระวัง;
 4 - 8 คือ สีเหลือง ยอมรับความเสี่ยงต้องเฝ้าระวังและพร้อมยกระดับออกมาตรการลดความเสี่ยง;
 9 - 19 คือ สีส้ม ต้องเพิ่มการออกมาตรการลดความเสี่ยง;
 20 - 25 คือ สีแดง ต้องออกมาตรการลดความเสี่ยงขั้นเข้มข้นสูงสุดและถ่ายโอนกระจายความเสี่ยง

อย่างไรก็ตาม จากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากวิกฤติ โควิด-19 ซึ่งอยู่เหนือความคาดหมายของพื้นที่ท่องเที่ยว และเป็นความเสี่ยงในระดับสูงที่จะส่งผลให้พื้นที่ท่องเที่ยวไม่สามารถให้บริการประชาชนได้ นอกจากนี้ ในภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ หรือภาวะโลกร้อน เป็นเหตุให้เกิดความแปรปรวนของสภาพอากาศ และเกิดภัยธรรมชาติอย่างคาดไม่ถึง ด้วยเหตุนี้ จึงได้การจัดทำแนวทางการบริหารและจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) ใน 2 ประเด็น คือ

(1) แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด -19)

(2) แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

ในการนี้ จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) พบว่า ผลคูณของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านของการศึกษาได้แก่ ด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 มีค่าผลคูณของค่าเฉลี่ยเท่ากับ เท่ากับ 5.47 และด้านภัยทางธรรมชาติ ผลคูณของค่าเฉลี่ยเท่ากับ เท่ากับ 3.74 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงตามมาตรฐานสากลพบว่า ความเสี่ยงในแต่ละด้านอยู่ในพื้นที่ 2 พื้นที่ คือ สีเหลืองและสีเขียว หมายความว่า ความเสี่ยงทั้ง 2 ด้านดังกล่าวตกอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงน้อย ถึง น้อยที่สุด ในการศึกษาครั้งนี้ ดังตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)

ผลวิเคราะห์ความเสี่ยง ในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน ชลบุรี)

สัญลักษณ์ ประเด็นความเสี่ยง

ด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19

ค่าเฉลี่ยโอกาสที่เกิด / เจอ = 2.24
ค่าเฉลี่ยผลกระทบของความเสี่ยง = 2.44
ผลคูณค่าเฉลี่ย = 5.47

ด้านภัยทางธรรมชาติ

ค่าเฉลี่ยโอกาสที่เกิด / เจอ = 1.62
ค่าเฉลี่ยผลกระทบของความเสี่ยง = 2.31
ผลคูณค่าเฉลี่ย = 3.74

ผลกระทบของความเสี่ยง

	น้อยที่สุด = 1	น้อย = 2	ปานกลาง = 3	มาก = 4	มากที่สุด = 5
มากที่สุด = 5	5	10	15	20	25
มาก = 4	4	8	12	16	20
ปานกลาง = 3	3	6	9	12	15
น้อย = 2	2	4	6	8	10
น้อยที่สุด = 1	1	2	3	4	5

หมายเหตุ: ตำแหน่ง วางสัญลักษณ์ในตารางได้มาจากผลคูณของค่าเฉลี่ยทั้งโอกาสที่เกิด/เจอ และ ผลกระทบ โดย ค่าคะแนนผลคูณ
1 - 3 คือ สีเขียว ยอมรับความเสี่ยงแต่ต้องเฝ้าระวัง;
4 - 8 คือ สีเหลือง ยอมรับความเสี่ยงต้องเฝ้าระวังและพร้อมยกระดับออกมาตรการลดความเสี่ยง;
9 - 19 คือ สีส้ม ต้องเพิ่มการออกมาตรการลดความเสี่ยง;
20 - 25 คือ สีแดง ต้องออกมาตรการลดความเสี่ยงขั้นเข้มข้นสูงสุดและถ่ายโอนกระจายความ

3.2 แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)

3.2.1 แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด -19) ในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)

ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก⁴ สรุปรว่า โควิด-19 คือโรคติดต่อซึ่งเกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด พบการระบาดครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนเมื่อเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2562 (ปี พ.ศ. 2564) มีการระบาดใหญ่และส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก

โดยหลักแล้ว โควิด -19 สามารถแพร่จากคนสู่คนผ่านทางฝอยละอองจากจุกหรือปากซึ่งขับออกมาเมื่อผู้ป่วยไอหรือจามและเรารับเชื้อได้จากการหายใจเอาฝอยละอองเข้าไปจากผู้ป่วยหรือจากการเอามือไปจับพื้นผิวที่มีฝอยละอองเหล่านั้นแล้วมาจับตามใบหน้า

ระยะเวลานับจากการติดเชื้อและการแสดงอาการ (ระยะฟักตัว) มีตั้งแต่ 1-14 วัน และมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5-6 วัน กว่า 97% ของผู้ป่วยเริ่มมีอาการ ภายใน 14 วัน

แม้ว่า ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) กรณีการแพร่ระบาดโควิด-19 ผลคูณของค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.47 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงตามมาตรฐานสากลพบว่า ระดับความเสี่ยงอยู่ในพื้นที่สีเหลืองคือมีความเสี่ยงน้อย ซึ่งแสดงว่า พื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) มีความสำคัญต่อการเฝ้าระวัง และปฏิบัติตามคำแนะนำ เป็นเหตุให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน (ตามที่กำหนดเป็นองค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ) มีความมั่นใจในความปลอดภัยจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ก็ตาม แต่ยังคงมีความจำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต้องรักษาระดับความใส่ใจ และดำเนินการตามคำแนะนำในการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างเคร่งครัด

อนึ่ง จากการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อกรณีการแพร่ระบาดของโควิด - 19 สามารถสรุปประเด็นความเสี่ยงด้านโควิด -19 ได้ ดังนี้

1. สถานการณ์ก่อนการแพร่ระบาดของโควิด-19

ก่อนการระบาดของโควิด -19 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นคนไทย มีชาวเอเชียบ้าง เช่นเกาหลี ญี่ปุ่น ในส่วนของการจราจรก่อนโควิด -19 มีปัญหาเรื่องจราจรไม่เพียงพอ เนื่องจากมีการใช้บริการจำนวนมาก ทั้งการจัดประชุม สัมมนา เนื่องจากอยู่ใกล้กรุงเทพฯ การเดินทางมาสะดวก

2. สถานการณ์ระหว่างเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19

ถือว่าหาดบางแสนได้พลิกวิกฤตเป็นโอกาสทำให้ภาพลักษณ์ของบางแสนดีขึ้น มีการพัฒนา เช่น การจัดการเรื่องขยะ ภูมิทัศน์ มีการปรับปรุงดีขึ้นก่อนเกิดโควิดให้ตั้งโต๊ะได้ 200 โต๊ะ แต่ปัจจุบันนี้ เทศบาลเมืองแสนสุข กำหนดให้ผู้ประกอบการเว้นระยะห่างเหลือประมาณ 100 โต๊ะ

⁴ <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/question-and-answers-hub/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19>

3. การปรับตัวด้านการท่องเที่ยว กรณีที่สถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ยังคงดำเนินต่อไป

มีมาตรการควบคุมโรค มีเจลแอลกอฮอล์ มีการตรวจวัดอุณหภูมิ การเน้นความสะอาดปลอดภัย จากเชื้อโรค ตามเกณฑ์มาตรฐานปฏิบัติตามระเบียบ เทศบาลขอความร่วมมือให้มีจุดคัดกรองทุกครั้ง เช่น การเช็คอิน วัดอุณหภูมิ เจลแอลกอฮอล์ล้างมือ เว้นระยะห่าง แม้อีโควิดจะคลี่คลายแล้วก็ยังคงปฏิบัติอยู่

จากข้อมูลข้างต้น ได้นำมาประมวลผลเพื่อจัดลำดับความเสี่ยงและจัดทำแนวทางบริหารและจัดการ ความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของโควิด -19 ในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) ได้ดังนี้

แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของโควิด -19 ในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)

1. การเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวประเภท “ชายหาด” เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ปลอดภัย

- 1.1 ให้สถานประกอบการที่ตั้งอยู่บริเวณชายหาดลงทะเบียนเพื่อรับ QR Code ผ่านแพลตฟอร์ม “ไทยชนะ”
- 1.2 จัดระเบียบพื้นที่โดยกำหนดให้มีการแบ่งสัดส่วนการใช้พื้นที่ให้เหมาะสม ได้แก่ พื้นที่ชายหาด ภาววิถี ผู้ประกอบการร้านค้า (ขายอาหาร เช่าเก้าอี้ เครื่องเล่น)
- 1.3 สังเกตอาการของพนักงาน/ นักท่องเที่ยว อย่างสม่ำเสมอ หากมีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ควรงดให้บริการและไปพบแพทย์ทันที
- 1.4 จัดให้มีจุดล้างมือพร้อมสบู่ หรือน้ำยาล้างมือไว้บริการอย่างเพียงพอ
- 1.5 จัดให้มีถังขยะสภาพดี มีฝาปิด สำหรับคัดแยกขยะที่เหมาะสมและเพียงพอ และเก็บรวบรวมขยะเพื่อส่งไปกำจัดอย่างถูกต้อง
- 1.6 หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมหมู่คณะที่มีการสัมผัสใกล้ชิดกัน เช่น กีฬาชายหาด บานาน่าโบ๊ท
- 1.7 ให้ผู้ประกอบการบริเวณชายหาดควรพิจารณาปรับลดเวลาทำกิจกรรม เช่น การนั่งพักผ่อนบนชายหาด
- 1.8 จัดให้มีช่องทางประชาสัมพันธ์ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์หรือประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ในการให้นักท่องเที่ยวเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล 1-2 เมตร

2. การเตรียมความพร้อมของ ผู้ประกอบการ และผู้ให้บริการร้านค้า ร้านค้าร้านอาหารบริเวณชายหาด “ให้เป็นผู้ให้บริการปลอดภัย”

- 2.1 ปฏิบัติตามกฎหมาย มีใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งจากหน่วยราชการ ที่ตั้งได้รับอนุญาต หรือเป็นจุดผ่อนผันที่ทางราชการกำหนด ไม่กีดขวางการจราจร

2.2 จัดให้มีทางเข้า-ออกทางเดียว สำหรับผู้รับบริการ ในกรณีที่มีทางเข้า-ออกหลายทางต้องมี จุดคัดกรองทุกเส้นทาง

2.3 จัดให้มีการตรวจวัดอุณหภูมิของผู้ที่เข้ามาจำหน่ายอาหาร และผู้รับบริการทุกครั้ง และ ทำสัญลักษณ์ให้กับผู้ที่ผ่านการคัดกรอง

2.4 บันทึกประวัติผู้ที่เข้ามาจำหน่ายอาหาร และประวัติการเดินทาง

2.5 อนุญาตให้เฉพาะผู้รับบริการที่สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยเข้าใช้บริการเท่านั้น

2.6 จัดให้มีที่ล้างมือด้วยสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือในบริเวณจัดคัดกรอง/ แฉงจำหน่ายอาหาร ในปริมาณที่เพียงพอต่อจำนวนผู้มาใช้บริการ

2.7 จำกัดจำนวนคนเข้าบริเวณให้บริการ จัดพื้นที่รอคิวแยกจากส่วนที่นั่งรับประทานอาหาร และ ต้องมีระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1 เมตร

2.8 ทำความสะอาดสิ่งของเครื่องใช้ เช่น โต๊ะ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปรุงประกอบ อุปกรณ์หยิบจับอาหาร ด้วยน้ำยาทำความสะอาดทุกครั้งก่อนและหลังการใช้บริการ

2.9 สำหรับอาหารปรุงสำเร็จ ให้มีการปกปิดอาหาร ใช้อุปกรณ์สำหรับหยิบจับหรือตักอาหาร เช่น ช้อน ที่คีบ เป็นต้น

2.10 จัดให้มีถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด คัดแยกขยะอย่างน้อยเป็นขยะทั่วไปและขยะรีไซเคิล มัดปากถุง ให้แน่นและเก็บรวบรวมไว้ยังที่พักขยะอย่างถูกสุขลักษณะ ป้องกันสัตว์และแมลงพาหนะนำโรค รอหน่วยงาน ที่รับผิดชอบนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง

2.11 จัดให้มีการชำระเงินค่าบริการผ่านระบบออนไลน์ (e-Payment) หรือ QR Code ผ่าน แอปพลิเคชัน หากชำระด้วยเงินสดต้องไม่สัมผัสมือโดยตรง เช่น การมีถาดรับเงิน หรือบัตรเครดิต และต้องมีการล้างมือด้วยน้ำสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์บ่อยครั้ง

2.12 ลดการใช้เสียงภายในบริเวณให้บริการ

2.13 จัดให้มีการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจและแนะนำแนวทางการปฏิบัติ ตามมาตรการป้องกันควบคุมโรค ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ เสียงประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งกำชับให้ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

2.14 ผู้ปรุงอาหารทุกคน ให้สวมผ้ากันเปื้อน หมวกคลุมผมตลอดการทำอาหาร รวมทั้งพิจารณา สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย ถูมือ และอุปกรณ์ป้องกันละอองฝอยน้ำลายใส่อาหาร และให้ล้างมือทุกครั้ง ก่อนปรุงอาหาร

2.15 ล้างมือด้วยน้ำสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์อย่างสม่ำเสมอ

2.16 หากมีอาการไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดปฏิบัติงานและไปพบแพทย์ทันที

2.17 แยกภาชนะ อุปกรณ์ปรุงประกอบอาหาร เช่น เขียง มีด ระหว่างอาหารสุก อาหารดิบ และผัก/ผลไม้

2.18 จัดเมนูอาหารที่ปรุงสุกและสะอาด ไม่นำอาหารปรุงข้ามวันมาจำหน่าย

2.19 บรรจุอาหารในภาชนะที่สะอาด ปลอดภัย มีมาตรฐาน มอก. ไม่ใช้ภาชนะโฟมบรรจุอาหาร
ปรุงสำเร็จพร้อมบริโภค

2.20 ไม่เตรียมปรุงประกอบอาหารบริเวณพื้น อาหารที่ปรุงสำเร็จให้วางบนโต๊ะสูงไม่น้อยกว่า 60
เซนติเมตร มีการปกปิดอาหาร ใช้อุปกรณ์สำหรับหยิบจับหรือตักอาหาร เช่น ช้อน ที่คีบ เป็นต้น

3. การปฏิบัติตนสำหรับ “นักท่องเที่ยวในฐานะนักท่องเที่ยวปลอดภัย”

3.1 สังเกตอาการตนเองอย่างสม่ำเสมอ หากมีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบควรงดใช้บริการ
และไปพบแพทย์ทันที

3.2 สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาขณะอยู่ในพื้นที่สาธารณะ

3.3 ล้างมือด้วยสบู่และน้ำหรือเจลแอลกอฮอล์ให้สะอาดอยู่เสมอ ก่อนเข้าและออกจากสถานที่

3.4 เว้นระยะห่างระหว่างบุคคล 1-2 เมตร ทั้งบนบกและในน้ำ

3.5 กรณีเป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจ ควรหลีกเลี่ยงช่วงเวลาและ
สถานที่ที่มีคนจำนวนมาก

3.6 ระมัดระวังการทิ้งสิ่งปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย และควรทิ้งในภาชนะหรือสถานที่ที่จัดเตรียมไว้

3.7 ควรชำระเงินค่าบริการผ่านระบบออนไลน์ (e-Payment) หรือ QR Code ผ่านแอปพลิเคชัน
หากชำระด้วยเงินสดต้องไม่สัมผัสมือโดยตรง

3.8 ปฏิบัติตามมาตรการของสถานที่อย่างเคร่งครัด

แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในพื้นที่ท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) สรุปได้ดังภาพ

แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยง ด้านการแพร่ระบาดของโควิด -19

1

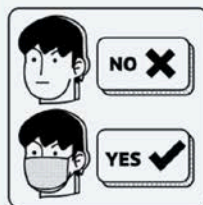
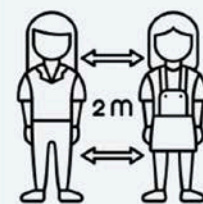
การเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว
ประเภทชายหาด เพื่อเป็น
“สถานที่ในการให้บริการปลอดภัย”

2

การเตรียมความพร้อมของ
“ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการร้านค้าร้านอาหาร
บริเวณชายหาดให้เป็นผู้ให้บริการปลอดภัย”

3

การปฏิบัติตนสำหรับ
“นักท่องเที่ยวในฐานะนักท่องเที่ยวปลอดภัย”

No mask, no entry.

1. การเตรียมความพร้อมของหาดบางแสน เพื่อเป็น “สถานที่ในการให้บริการปลอดภัย”

1.1 เจ้าของสถานที่/ ผู้ประกอบการ
ลงทะเบียนเพื่อรับ QR Code ผ่านแพลตฟอร์ม “ไทยชนะ”

1.2 กำหนดให้มีจุดเข้า - ออก
ที่ชัดเจนตามความเหมาะสมของพื้นที่

1.3 ให้มีระบบการคัดกรอง /วัดอุณหภูมิ

1.4 จัดให้มีที่ล้างมือพร้อมสบู่

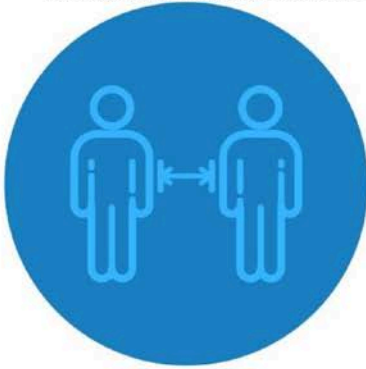

1.5 กำหนดให้นักท่องเที่ยวทุกคน
สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย

1. การเตรียมความพร้อมของหาดบางแสน เพื่อเป็น “สถานที่ในการให้บริการปลอดภัย”

1.6 จัดให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล 1-2 เมตร ตามความเหมาะสมของสถานที่
อาจมีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่ชัดเจน

1.7 จัดให้มีการทำความสะอาดพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
ที่ให้บริการนักท่องเที่ยว (อย่างน้อยทุก 2 ชั่วโมง)

1.8 จัดให้มีอุปกรณ์ฆ่าเชื้อ
และป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
อย่างเพียงพอตลอดเวลา

1.9 จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้
บริการให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่/

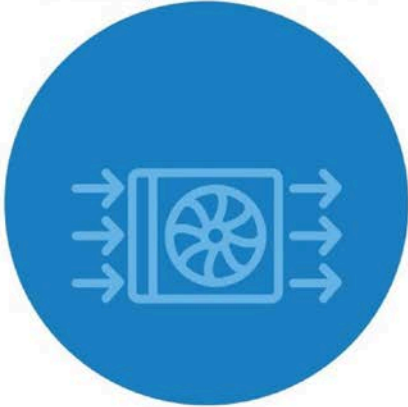

1.10 กำหนดแนวทาง
การปฏิบัติตัวสำหรับนักท่องเที่ยว
และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์
ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว

1. การเตรียมความพร้อมของหาดบางแสน เพื่อเป็น “สถานที่ในการให้บริการปลอดภัย”

1.11 ครอบคลุมที่ปิด
จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี
มีอัตราการหมุนเวียนของอากาศอย่างเพียงพอ

1.12 มีการใช้เทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงาน
เช่น การใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำแหล่งท่องเที่ยว
ผ่าน QR Code การจำหน่ายบัตร
และชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) เป็นต้น

1.13 จัดให้มีถังขยะที่มีฝาปิด คัดแยกขยะอย่างน้อยเป็นขยะ
ทั่วไปและขยะรีไซเคิล บัดปากถุงให้แน่นและเก็บรวบรวมไว้ยัง
ที่พิกขยะ เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง

2. การเตรียมความพร้อมของ “ผู้ให้บริการในฐานะผู้ให้บริการปลอดภัย”

2.1 ผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการต้องผ่านการคัดกรองโดยวัดอุณหภูมิ
จุดเข้า-ออก และสังเกตอาการตนเองสม่ำเสมอ

2.2 ให้ผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย
และจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันตนเองที่จำเป็น

2.3 กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ที่ทำหน้าที่ผู้ให้บริการ

ได้แก่

- ดูแลรักษาสุขอนามัยส่วนตัว โดยหมั่นล้างมือด้วยสบู่และน้ำ หรือเจลแอลกอฮอล์ ให้สะอาดอยู่เสมอ ทั้งก่อนและหลังปฏิบัติงาน รวมถึงก่อน-กลาง ระหว่างการพักปฏิบัติงาน
- หากมีอาการป่วยให้หยุดงานและรีบไปโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้
- เว้นระยะห่างระหว่างบุคคล 1-2 ในการปฏิบัติหน้าที่กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่ทำหน้าที่ผู้ให้บริการด้วยกัน

3. การปฏิบัติตนสำหรับ “นักท่องเที่ยวในฐานะนักท่องเที่ยวปลอดภัย”

1 3.1 สังเกตอาการตนเองอย่างสม่ำเสมอ หากมีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือ
เหนื่อยหอบควรงดใช้บริการและไปพบแพทย์ทันที

3.2 สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา
ขณะอยู่ในพื้นที่สาธารณะ

3.3 ล้างมือด้วยสบู่และน้ำหรือเจลแอลกอฮอล์ให้สะอาดอยู่
เสมอ ก่อนเข้าและออกจากสถานที่

3.4 เว้นระยะห่างระหว่างบุคคล 1-2 เมตร
ทั้งบนบกและในน้ำ

3.5 กรณีเป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ป่วย
โรคระบบทางเดินหายใจ ควรหลีกเลี่ยงช่วง
เวลาและสถานที่ที่มีคนจำนวนมาก

3. การปฏิบัติตนสำหรับ “นักท่องเที่ยวในฐานะนักท่องเที่ยวปลอดภัย”

3.6 ระวังการกึ่งสิ่งปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย และครกทิ้งในภาชนะหรือสถานที่ที่จัดเตรียมไว้

3.7 ควรชำระค่าบริการผ่านระบบออนไลน์ (e-Payment) หรือ QR Code ผ่านแอปพลิเคชัน หากชำระด้วยเงินสดต้องไม่สัมผัสโดยตรง

3.8 ปฏิบัติตามมาตรการของสถานที่อย่างเคร่งครัด

ทั้งนี้ แผนบริหารความเสี่ยงจากการแพร่กระจายของโควิด -19 จะประกอบด้วยแผนที่ใช้ดำเนินการในภาวะต่างกัน ดังนี้

- แผนก่อนเกิดเหตุโรคระบาด ประกอบด้วย
- แผนการรณรงค์ป้องกันเกิดโรคระบาดต่อเนื่อง
 - แผนการอบรมป้องกันเกิดโรคระบาดต่อเนื่อง
 - แผนการตรวจตราสถานที่เพื่อป้องกันเกิดโรคระบาดต่อเนื่อง
 - แผนการตรวจสอบและป้องกันข้อมูล

แผนขณะเกิดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส COVID-19 หรือโรคติดต่อแพร่เชื้อ ประกอบด้วย

- แผนการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อแพร่เชื้อ
 - แผนฉุกเฉิน (Contingency Plan) เพื่อบรรเทาผลกระทบต่อการให้บริการด้านต่าง ๆ
- แผนบริหารความต่อเนื่อง
- กลยุทธ์ความต่อเนื่อง
 - การวิเคราะห์ผลกระทบกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
 - การกำหนดบุคลากรและบทบาทของทีมงานบริหารความต่อเนื่อง

3.2.2 แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)

ในบริบทของประเทศไทย อาจมีความคุ้นเคยกับคำว่า “สาธารณภัย” มากกว่าคำว่า “ภัยพิบัติ” ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ให้ความหมายของคำว่า “สาธารณภัย” ว่าหมายถึง “อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบ ต่อสาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือ ของรัฐ และให้ความหมายรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย”

อย่างไรก็ดี ในทางสากลได้ให้ความหมายของคำว่า “ภัยพิบัติ” ว่าหมายถึง การหยุดชะงักอย่างรุนแรงของการปฏิบัติหน้าที่ของชุมชนหรือสังคม อันเป็นผลมาจากการเกิดภัยทางธรรมชาติหรือเกิดจากมนุษย์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง เกินกว่าความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวจะรับมือได้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับสาธารณภัยที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงเกินกว่าที่สังคมจะรับมือได้ ด้วยเหตุนี้ เอกสารฉบับนี้จึงใช้คำว่า “ภัยพิบัติ” แทนคำว่า “สาธารณภัย”⁵

ประกอบกับ ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรง ดังนั้น เมื่อเกิดภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติทางเทศบาลเมืองแสนสุข ในฐานะเจ้าของพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก ทั้งนี้ เทศบาลเมืองแสนสุข ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อลดความเสี่ยง และสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติที่เทศบาลเมืองแสนสุข ควรประสานความร่วมมือ ได้แก่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรธรณี กรมอุทกศาสตร์กองทัพเรือ ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เป็นต้น⁶

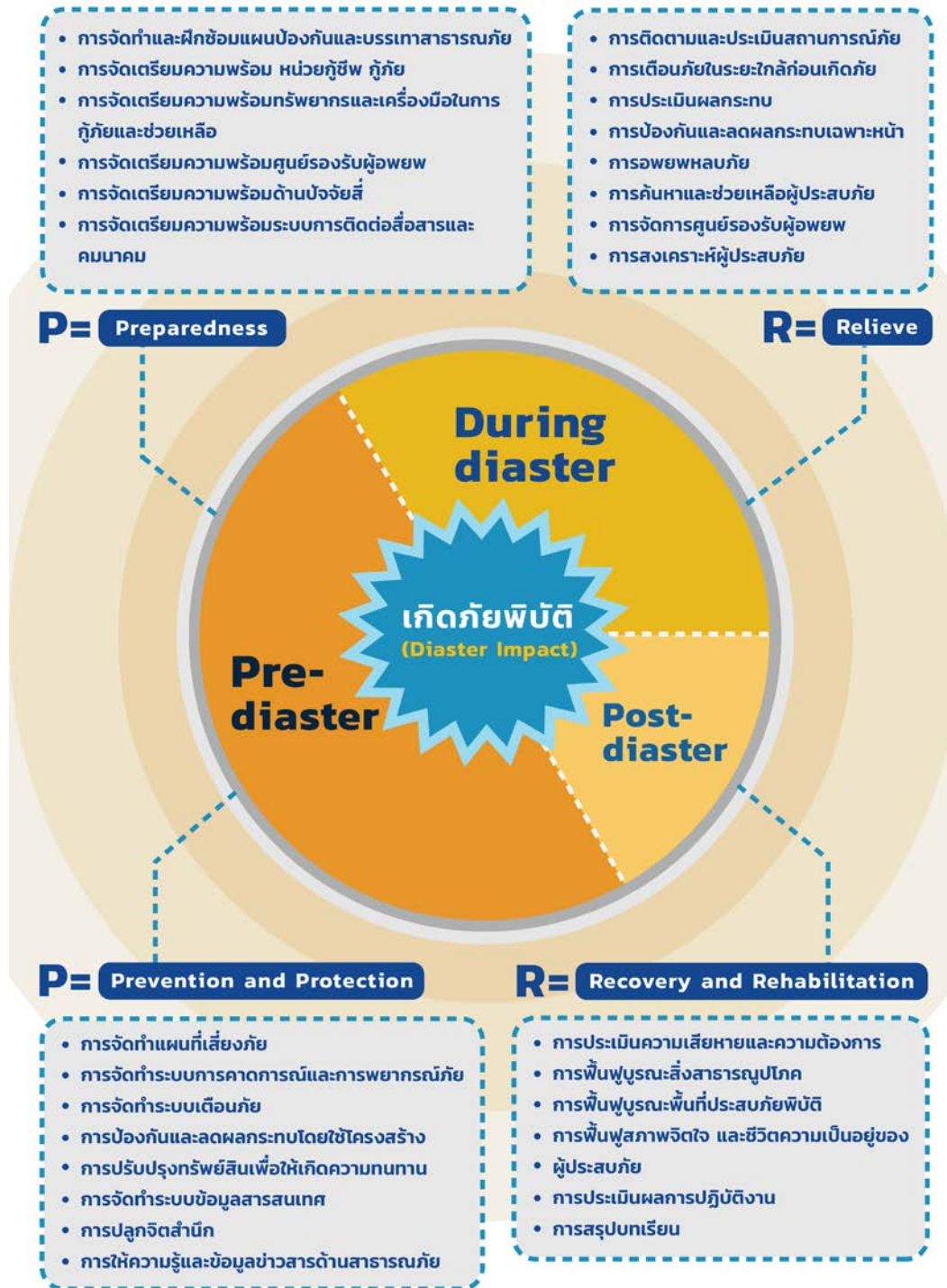
อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน การป้องกันการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ได้มีแนวทางการดำเนินการเพื่อลดความสูญเสีย โดยมีการวางแผนบริหารจัดการที่เรียกว่า “วงจรการจัดการภัยพิบัติ”⁷ ซึ่งเป็นการดำเนินการอย่างครบวงจร ใน 3 ระยะ ได้แก่ (1) วางแผนก่อนเกิดเหตุ (2) การดำเนินการระหว่างที่เกิดเหตุ และ (3) การดำเนินการหลังเกิดเหตุ

⁵ อ้างอิงจาก การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

⁶ อ้างอิงจาก แนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติ: จากภาครัฐสู่ชุมชน โดย เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และคณะ

⁷ อ้างอิงจาก การจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน โดย นายแพทย์พรเทพ ศิริวนารังสรรค์

ทั้งนี้ ได้จัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติ โดยอ้างอิงข้อมูลจาก กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย ดังแผนภาพ⁸

ที่มา : ปรับปรุงจากแผนภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดภัยพิบัติ โดย โชคชัย สุทธิธรรมจิต โดยอ้างอิง ข้อมูลกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

⁸ อ้างอิงจาก การบริหารจัดการความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดภัยพิบัติ โดย โชคชัย สุทธิธรรมจิต

ในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยมีเทศบาลเมืองแสนสุข ในฐานะเจ้าของพื้นที่เป็นหน่วยขับเคลื่อนหลักในการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วยการทำงาน 6 ขั้นตอน⁹ ได้แก่

1. การป้องกัน (Prevention) เพื่อหลีกเลี่ยงหรือขัดขวางไม่ให้เกิดภัยพิบัติ และความสูญเสีย
2. การบรรเทาผลกระทบ (Mitigation) เพื่อลดผลกระทบและความรุนแรงของภัยพิบัติ
3. การเตรียมพร้อมล่วงหน้า (Preparedness) เพื่อให้สามารถเผชิญกับภัยพิบัติได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ
4. การรับสถานการณ์ฉุกเฉิน (Emergency Response) โดยปฏิบัติการทันทีเมื่อเกิดภัยพิบัติ
5. การฟื้นฟูบูรณะ (Recovery) หลังจากภัยพิบัติผ่านพ้นไปแล้วเพื่อให้พื้นที่หรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบหรือเกิดความเสียหายจากภัยพิบัติกลับคืนสู่สภาพที่ดีขึ้น
6. การพัฒนา (Development) โดยการศึกษาและทบทวนจากประสบการณ์การจัดการภัยพิบัติที่เกิดขึ้น เพื่อปรับปรุงระบบการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อลดความสูญเสียให้เหลือน้อยที่สุด

จากแนวทางการจัดการ “วงจรการจัดการสาธารณภัย” 3 ระยะ ประกอบกับแนวทางการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ 6 ขั้นตอน ได้นำมาจัดทำแผนภาพ “วงจรการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ”¹⁰ ดังแผนภาพ

ที่มา : ดัดแปลงจากศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย, 2556 (อ้างอิงในหนังสือการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสู่การพัฒนา โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

⁹ อ้างอิงจาก การจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน โดย นายแพทย์พรเทพ ศิริวนารังสรรค์

¹⁰ อ้างอิงจาก การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสู่การพัฒนา โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

จะเห็นว่า การทำความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization: ISO) ได้จัดทำ ISO 31000 ว่าด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เป็นมาตรฐานสากลในเรื่องของหลักการกรอบการดำเนินงาน และกระบวนการในการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังรูปต่อไปนี้

ที่มา : อ้างอิงจาก คู่มือการประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดย สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ สำนักงานประเทศไทย

กรอบมาตรฐานดังกล่าวแสดงกระบวนการโดยรวมของการประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วยการระบุความเสี่ยง (risk identification) การวิเคราะห์ความเสี่ยง (risk analysis) และการประเมินผลความเสี่ยง (risk evaluation) ทั้งนี้ กรอบดังกล่าวทำให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของกระบวนการประเมินความเสี่ยง รวมถึงความเชื่อมโยงสู่ภาพใหญ่ของการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ กรอบดังกล่าวผ่านการทดสอบและรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญทั่วโลก และได้รับการยอมรับให้เป็นวิธีปฏิบัติมาตรฐานโดยสากล องค์กรต่างๆ เช่น สำนักงานเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office for Disaster Risk Reduction: UNISDR) ใช้กรอบดังกล่าวในการอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติระดับนานาชาติ นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมให้องค์กรทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับสากล เปรียบเทียบแนวทางการปฏิบัติของตนในการประเมินความเสี่ยงกับกรอบมาตรฐานดังกล่าว เพื่อส่งเสริมให้เกิดกลไกการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพ

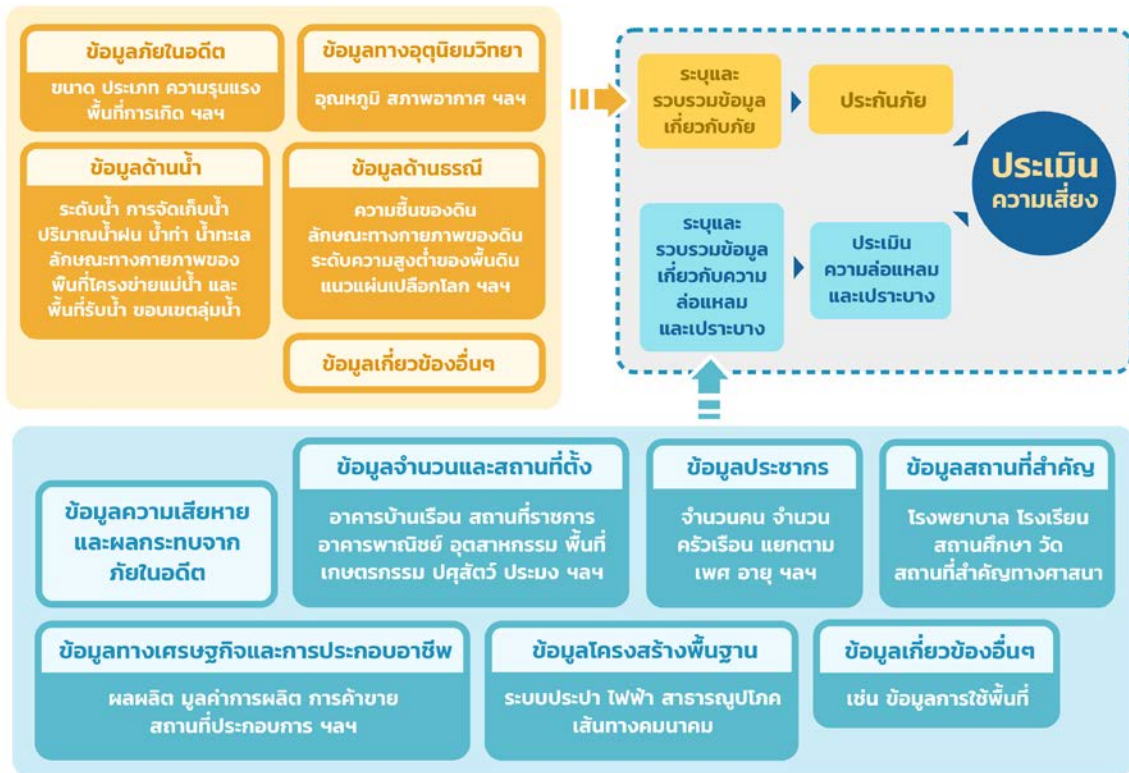
เนื่องจากเทศบาลเมืองแสนสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ผู้ประกอบการทุกระดับ เป็นผู้เสี่ยงภัย และรับผลกระทบโดยตรงจากภัยพิบัติที่เกิดขึ้น กระบวนการมีส่วนร่วมของเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ผู้ประกอบการทุกระดับ คือหน่วยบูรณาการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและดำเนินการในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนไปจนกระทั่งการดำเนินการ ดังนั้น แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ จึงมีขั้นตอนดังนี้

แนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี)

จากการลงพื้นที่ สํารวจและประชุมกลุ่มย่อย ในพื้นที่พื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) พบว่าหาดบางแสน เกิดการเปลี่ยนแปลงของคลื่น บางคราวคลื่นสูง และพบแมงกะพรุนมีพิษ บ่อยครั้งขึ้น หน่วยกู้ภัยฉลามขาวจึงได้เสนอในที่ประชุมกลุ่มย่อยถึงความจำเป็นของการเพิ่มมาตรการเฝ้าระวัง และติดตามภัยธรรมชาติไม่ให้กลายเป็นภัยพิบัติ โดยมีแนวทางและการบริหารจัดการ ที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. เทศบาลเมืองแสนสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ผู้ประกอบการทุกระดับที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เป็นผู้กำหนดและระบุความเสี่ยง โดยการประชุมร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดภัยพิบัติ ที่ผ่านมา ดังแผนภาพ¹¹

¹¹ อ้างอิงจาก คู่มือการประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดย สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ สำนักงานประเทศไทย

ที่มา : UNDP. 2016.

ที่มา : คู่มือการประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติ. สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ สำนักงานประเทศไทย

2. เมื่อเทศบาลเมืองแสนสุข และผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน จากการรับทราบข้อมูลเชิงสถิติในอดีตที่ผ่านมา จะสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกิดจากภัยธรรมชาติในพื้นที่ได้

3. จากนั้นเทศบาลเมืองแสนสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ผู้ประกอบการทุกระดับที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ สามารถประเมินผลจากความเสี่ยง

4. เทศบาลเมืองแสนสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ผู้ประกอบการทุกระดับที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการเลือกในการจัดการความเสี่ยง ซึ่งเทศบาลสามารถประสานกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐในพื้นที่ เพื่อขอความร่วมมือในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

อนึ่ง จากการลงสำรวจพื้นที่ และการประชุมกลุ่มย่อย พบว่า ภัยธรรมชาติที่มีแนวโน้มจะเกิดมากขึ้น และอาจมีความรุนแรงมาก จนถึงขั้นเป็นภัยพิบัติ คือภัยทางทะเล อันเกิดจากคลื่นลมแรงและคลื่นสูง จึงควรมีการติดตามสภาพอากาศ และการเปลี่ยนแปลงของคลื่นลม เพื่อเตรียมการออกมาตรการรองรับ และติดตาม

นอกจากนี้ ยังพบว่าปัจจุบันมีการรุกล้ำมาของแมงกะพรุนที่มีพิษ รวมทั้งพบสัตว์ทะเลที่ไม่เคยพบมาก่อน บ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ควรมีการติดตามศึกษา เพื่อเฝ้าระวังอันตรายแก่นักท่องเที่ยว

จากการจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี) ดังกล่าวข้างต้น พื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติแห่งอื่น ๆ สามารถนำหลักการไปปรับใช้ในการจัดทำแนวทางบริหารและจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติแห่งอื่น ๆ ได้ เช่นกัน

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว. 2563. คู่มือการปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนกิจการและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าของกิจการ/ผู้ให้บริการ/ผู้ใช้บริการ
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย. (2557). การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2564 จาก <https://www.disaster.go.th/>
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2563. กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. #RESTARTTOURISM สถานการณ์การท่องเที่ยวเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563
- การประชุมวิชาการนานาชาติเรื่อง ไทยและประเทศเพื่อนบ้านจะรับมือธรณีพิบัติภัยคลื่นยักษ์ สึนามิ ได้อย่างไร How Thailand and Neighbouring Countries Will Become Ready for Tsunami เมื่อวันที่ 31 มกราคม-1 กุมภาพันธ์ 2548 ณ โรงแรม มิวราเคิลแกรนด์กรุงเทพฯ สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2564 จาก <http://1ab.in/bbfc>
- กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562) คู่มือ การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2564 จาก <http://1ab.in/bbfh>
- โชคชัย สุทธิธรรมจิต. การบริหารจัดการความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดภัยพิบัติ ภาควิชาวิศวกรรมแหล่งน้ำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2564 จาก <http://1ab.in/bbeX>
- มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย Amazing Thailand Safety & Health Administration (SHA)
- เที่ยวทะเลบางแสน ชิลสบายๆ ใกล้กรุง สไตล์คนมีเวลาน้อย. สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2564. จาก <https://www.chillnoid.com/27332/>
- แนะนำเทศบาลเมืองแสนสุข. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2564 <https://www.saensukcity.go.th/about/introduce-saensuk.html>

ศิริภา จิตผ่อง. (2561). สภาพปัญหาความปลอดภัยระหว่างการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการใช้บริการการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปฏิบัติการของกรมทรัพยากรธรณี ในพื้นที่ประสบธรณีพิบัติภัยคลื่นยักษ์ “สึนามิ” เอกสารประกอบการสัมมนา

พรเทพ ศิริวนารังสรรค์. 2564. การจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน. วารสารสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย. ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2554.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ แผนยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2564 จาก <http://1ab.in/Q5Q>

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2564 <http://1ab.in/bbfS>

เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร, ธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์, ปรียานุช วัฒนกุล และอาภาภรณ์ จวนสง. (2563). แนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติ: จากภาครัฐสู่ชุมชน. วารสารสันติศึกษาปริทัศน์ มจร. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม – กุมภาพันธ์ 2563)

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2561). มาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน Sustainable Tourism Management Standard. สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2564 จาก <http://1ab.in/bbfp>

Doone Robertson, Ian Kean, Stewart Moore. Introduction to Risk Management in Tourism Participant's Workbook. สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2564 จาก <file:///C:/Users/Admin/Downloads/Introduction%20Participants%20Workbook.pdf>

MY COVID DIARY เมื่อสถาปนิกติดโควิด Version 2 ตอนมนุษย์แม่ใน Hospital สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2564 จาก <https://pubhtml5.com/vxam/pufe/basic>

ภาคผนวก แบบสอบถาม

แบบประเมินความเสี่ยงพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว (Safety Zone)

แบบประเมินฉบับนี้ จัดทำเพื่อสอบถามความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและมีผลต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำแนวทางการบริหารและการจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บางแสน จังหวัดชลบุรี ต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง 2. อายุ..... ปี
3. ระดับการศึกษาที่จบสูงสุด
 1. ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า 2. มัธยมศึกษาตอนต้น 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 4. อนุปริญญา/ปวส.
 5.ปริญญาตรี 6. ปริญญาโท 7. ปริญญาเอก 8. ไม่ได้เรียนหนังสือ
4. อาชีพประจำ
 1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2. ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท 3. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 4. นักเรียน/นักศึกษา 5. แม่บ้าน/พ่อบ้าน/เกษียณ 6. รับจ้างทั่วไป
 7. เกษตรกร 8. อื่น ๆ.....
5. รายได้ส่วนตัวต่อเดือน
 1. รายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท 2. รายได้ 10,001-15,000 บาท 3. รายได้ 15,001-30,000 บาท
 4. รายได้ 30,001 – 50,000 บาท 5. รายได้ 50,001 บาทขึ้นไป
6. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นกลุ่มเป้าหมายในกลุ่มของพื้นที่บางแสน
 1.หน่วยงานราชการ 2. ผู้ประกอบการโรงแรม 3.ผู้ประกอบการร้านอาหาร 4. กลุ่มร้านอาหารริมหาด
 5. กลุ่มบริการเช่า (รถจักรยาน ห่วงยาง เจ็สกี หรือ เรือสปีดโบ๊ท) 6.กลุ่มบริการห้องอาบน้ำ ห้องสุขา
 7. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว 8.ร้านค้า / ร้ายขายของที่ระลึก 9. นักท่องเที่ยว
 10.หน่วยกู้ภัย 11.อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และมีผลต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

โปรดแสดงเครื่องหมาย ✓ ตามความเห็นต่อโอกาสที่จะเกิด / เจอ ความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวในพื้นที่ (Risk Likelihood) และเครื่องหมาย ✓ ตามความเห็นต่อระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงต่อการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว (Risk Impact)

โอกาสที่จะเกิด / เจอ (Risk Likelihood)					ปัจจัยความเสี่ยง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ทางลบความเสี่ยง (Risk Impact)				
						มาก ←————→ น้อย				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					ด้านความปลอดภัย					
					1) การแพร่ระบาดของเชื้อ โควิด-19 ในพื้นที่					
					2) ภัยจากโรคระบาดในพื้นที่					
					3) ภัยจากที่คนในพื้นที่ทำให้เกิด					

โอกาสที่จะเกิด / เจอ (Risk Likelihood)					ปัจจัยความเสี่ยง	ระดับความรุนแรงของ ผลกระทบ ทางลบความเสี่ยง (Risk Impact)				
มาก ← → น้อย						มาก ← → น้อย				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					4) ไม่มีการแจ้งเตือนเมื่อเกิดเหตุ					
					5) ความยากในการติดต่อสื่อสารแจ้งเหตุ ความไม่ปลอดภัย					
					6) อันตรายจากสัตว์ทะเล					
					7) ความยาก ในการเข้าถึงสถานพยาบาลที่ดี					
					8) ไม่มีการแจ้งเตือนอันตรายบริเวณชายหาด					
					9) ขาดระบบและคนในการควบคุมดูแลป้องกันอันตรายในพื้นที่					
					10) มีการตรวจสอบอุปกรณ์เข้า ให้พร้อมสำหรับให้บริการ นักท่องเที่ยว					
					11) มีสิ่งกีดขวางเส้นทางเข้า - ออก ของผู้สัญจรไปมา					
					12) ขาดกล้องวงจรปิดตามจุดเสี่ยง					
					13) อาหารเป็นพิษ ขาดสุขอนามัย					
					14) อาคารหรือจุดบริการข้อมูลนักท่องเที่ยว อยู่ในสภาพที่เสี่ยงต่อ อันตราย					
					15) อัคคีภัย เหตุไฟไหม้					
					16) มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่และการบริการ เพื่อ ป้องกันการแพร่เชื้อโรค					
					17) ความไม่ปลอดภัยเรื่องการคุกคามทางเพศ					
					18) ความไม่ปลอดภัยต่อทรัพย์สิน					
					19) ความไม่ปลอดภัยเรื่องการทำร้ายร่างกาย					
					ด้านสุขอนามัย					
					20) การขาดความร่วมมือในการสวมหน้ากากอนามัยป้องกันแพร่ ระบาดของโรค					
					21) ยากในการเข้าถึงเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือ					
					22) ขาดการบังคับใช้มาตรการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย น้ำเสีย และสิ่งปฏิกูล					
					23) มีการใช้โฟม ถุงพลาสติก					
					24) ง่ายต่อการสัมผัสสิ่งของ คนหรือวัตถุ แหล่งแพร่ระบาดของ เชื้อโรค					

โอกาสที่จะเกิด / เจอ (Risk Likelihood)					ปัจจัยความเสี่ยง	ระดับความรุนแรงของ ผลกระทบ ทางลบความเสี่ยง (Risk Impact)				
มาก ← → น้อย						มาก ← → น้อย				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					25) ห้องน้ำ ที่อาบน้ำ ที่ไม่สะอาด					
					26) สถานที่เตรียมอาหาร/รับประทานอาหารไม่สะอาด					
					27) คนทำอาหารไม่มีการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค					
					28) ทำความสะอาดห้องสุขา และสุขภัณฑ์ทั้งหมดให้สะอาด ด้วยน้ำยาทำความสะอาดและน้ำยาฆ่าเชื้ออย่างสม่ำเสมอ					
					ด้านความเป็นธรรม					
					29) มีการคดโกงราคา สินค้าและบริการ ในพื้นที่					
					30) ไม่มีการติดป้ายราคาสินค้า และราคาค่าบริการที่ชัดเจน					
					31) มีสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์					
					32) มีการใช้แรงงานที่ผิดกฎหมาย					
					ด้านการให้บริการ					
					33) ไม่มีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น สำหรับเด็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ เช่น ห้องน้ำ ทางลาด เป็นต้น					
					34) ขาดเจ้าหน้าที่ที่สามารถบริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่					
					35) ไม่มีเจ้าหน้าที่ตรวจตรา ลาดตระเวน ตลอดแนวชายหาด เพื่อ ดูแลและรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว					
					36) ไม่มีหอสังเกตการณ์ หอเฝ้าระวัง อุปกรณ์เตือนพื้นที่อันตราย อุปกรณ์ช่วยชีวิต และเจ้าหน้าที่ให้บริการดูแลและรักษาความ ปลอดภัย					
					37) ไม่มีเจ้าหน้าที่แนะนำการใช้อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมทางน้ำ					
					38) ขาดเจ้าหน้าที่แนะนำการใช้อุปกรณ์ที่ให้เช่า					
					ด้านการบริหารจัดการ					
					39) ขาดการควบคุมการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวให้ถูกต้อง ตามกฎหมาย และกฎระเบียบของพื้นที่					
					40) ไม่มีระบบในการตอบรับร้องเรียนและข้อเสนอแนะ รวมทั้งการ สำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว					
					41) เจ้าหน้าที่ปล่อยปละละเลยไม่ดูแล และไม่ซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ใช้ ในกิจกรรมทางน้ำ					

โอกาสที่จะเกิด / เจอ (Risk Likelihood)					ปัจจัยความเสี่ยง	ระดับความรุนแรงของ ผลกระทบ ทางลบความเสี่ยง (Risk Impact)				
มาก ← → น้อย						มาก ← → น้อย				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					42) ขาดการควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางน้ำที่ถูกต้องตาม กฎระเบียบ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม					
					43) ขาดระบบบริหารจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวที่ดี					
					44) ขาดการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายภาษาต่างประเทศ					

